

Iberische Tjiftjaf op VRS Van Lennep

39e geval voor Nederland

Het was alweer 1 mei, de maand mei was aangebroken en net als elke andere vogelaar had ook ik het voorjaar in mijn bol. Ik besloot op deze dag voor het eerst dit jaar naar het ringstation te gaan om te kijken of er wat voorjaarsvogels te vangen waren. Ik was zo gemotiveerd dat ik 's nachts al probeerde om steltlopers te vangen. Dit was helaas tevergeefs.

IBERISCHE TJIFTJAF Foto: Lars Buckx

Dan maar hopen op een mooie ochtend met wat zangvogels in de netten! Rond een uurtje of 7 was Jasper Koster ook gearriveerd op het ringstation en besloten we de eerste ronde langs de mistnetten te lopen. Er hingen helaas niet veel vogels in de netten, een paar Fitissen en enkele Nachtegalen. Zoals meestal in het voorjaar waren het vooral lokale broedvogels die reeds voorzien waren van een ring.

Tijdens het ringen van de laatste Fitis kwam ik er achter dat ook deze vogel al een ring om zijn poot had. Toen ik het ringnummer in de computer intikte kreeg ik echter een foutmelding van de computer: 'Soort anders dan bij eerste vangst'. Verbaasd zocht ik het ringnummer op in de computer en kwam ik er achter dat de vogel een dag eerder was geringd door Mark Broeckeaert. De vogel was toen echter gedetermineerd als Tjiftjaf! De vogel die ik in mijn handen had was echter zó geel, dat kon toch geen Tjiftjaf zijn. Ik besloot de vogel verder te meten. Toen ik de vleugelmaat nam kwam ik er achter dat ik toch fout zat, een vleugellengte van 56 millimeter is veel te kort voor een Fitis. Het moest dus toch een Tjiftjaf zijn... Maar zó geel? Ik kon

het niet geloven. Ik bedacht me opeens dat het dan misschien een Iberische Tjiftjaf (*Phylloscopus ibericus*) moest zijn...

Ik liet de vogel aan Jasper zien, die de vogel nog herkende van de dag ervoor. Hij had ook gezien dat het een afwijkende Tjiftjaf was, maar had niet aan een Iberische Tjiftjaf gedacht. Ik pakte de boeken erbij en zag steeds meer overeenkomsten met de Iberische Tjiftjaf. Ik begon er aardig van overtuigd te raken dat het om de zeldzame Iberische Tjiftjaf moest gaan, maar er was één probleem: in geen enkel boek stond een diagnostisch kenmerk om een geel-uitziende Tjiftjaf uit te sluiten. Zoals in het boek 'Zeldzaamheden van Nederland' ook stond omschreven: Iberische Tjiftjaffen komen alleen in aanmerking voor aanvaarding van de 'CDNA' met een geluidsopname.

Ik besloot Nils van Duivendijk, de schrijver van onder andere het boek 'Dutch Birding Kenmerkengids', een berichtje te sturen. Toen ik wat foto's naar hem doorstuurde kreeg ik meteen een positieve reactie: 'De vogel voldoet qua kleed volledig aan Iberische'. Waarna hij me er echter op wees dat het lastig is om een hybride vogel, een kruising tussen een Fitis en een Tjiftjaf, uit te sluiten. Dit maakte het er allemaal niet makkelijker op. Ook na het raadplegen van enkele andere ringers kwamen we niet verder dan dat het er wel heel erg veel op leek. Maar het ging er steeds meer op lijken dat DNA de doorslag moest gaan geven.

Totdat ik de Engelse ringer Stephen Menzie een berichtje stuurde. Hij had in Spanje Iberische Tjiftjaffen gevangen en daar hadden ze wel iets gevonden om de 'gewone' en de Iberische Tjiftjaf uit elkaar te houden. Wanneer de Fitis en de Tjiftjaf in hun overwinteringsgebied in Zuid-Europa of Afrika zijn ruien ze al hun veren, zodat ze bij terugkomst in het broedgebied weer een vers verenpak hebben. De Iberische Tjiftjaf doet dit echter niet met al zijn veren, maar laat enkele oude veren in zijn vleugel zitten. Vandaar dat er een contrast ontstaat tussen nieuwe en oude veren in de vleugel.

De vogel, die wij hadden gevangen, had de eerste 5 handpennen geruid; die waren mooi vers. De tweede 5 handpennen waren echter niet geruid en waren erg afgesletten. Oftewel: we hadden een Iberische Tjiftjaf gevangen!

Aan het einde van de vangdag werden we nog blij verrast door een fraaie man Engelse Kwikstaart, die zich liet vangen. Een mooi voorbeeld van een leuke vogelsoort waarbij het wel meteen duidelijk is om welke soort het gaat!

De vangst van de Iberische Tjiftjaf betrof de 39e voor Nederland en de 3e voor regio Zuid-Kennemerland na een zingende vogel in het Ramplaankwartier in Haarlem in 2009 en een zingende vogel in de Amsterdamse Waterleidingduinen in 2010.

De vogel was in erg goede conditie en was in één dag in gewicht toegenomen van 6,5 naar 7,4 gram!

■ *Lars Buckx*